ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Ὑπηρέτρια μὲ μυαλὸ καὶ γνῶσι.

Ἡ κυρία (πρὸς τὴν παραμάνα). — Ἄκουσε, Ἀντριάνα: Ὅταν κάνεις λουτρὸ τοῦ παιδιοῦ, νὰ δοκιμάζῃς πρῶτα τὸ νερὸ μὲ τὸ θερμόμετρο γιὰ νὰ βλέπῃς ἂν εἶνε πολὺ κρύο ἢ πολὺ ζεστό.

Ἡ παραμάνα.—Δὲν εἶν' ἀνάγκη, κυρία. Ἂν τὸ νερὸ εἶνε πολὺ ζεστό, τὸ παιδὶ θὰ κοκκινίσῃ, ἂν πάλι εἶνε πολὺ κρύο θὰ μελανιάσῃ!...

* * *

Στὸ σχολεῖο:

Ὁ δάσκαλος.—Τί μέρος λόγου εἶνε τὸ αὐγό;

Ὁ μαθητής.—Οὐσιαστικό.

Ὁ δάσκαλος.—Γένους;

Ὁ μαθητής.—Οὐδετέρου.

Ὁ δάσκαλος.—Πῶς τὸ κατάλαβες;

Ὁ μαθητής.—Νά, γιατί εἶνε αὐγὸ ἀκόμα. Ὅταν βγεῖ πουλὶ τότε θὰ ἰδοῦμὲ ἂν εἶνε ἀρσενικὸ ἢ θηλυκό.

* * *

Μεταξὺ φίλων:

— Παντρεύτηκες, ἔμαθα, Δημητράκη, ἔ;

— Βέβαια. Ἐδῶ κι' ἕνα μῆνα.

— Καὶ δὲν μὲ εἰδοποίησες, βρὲ ἀδερφέ!

— Ἔ, φίλε μου, ἐπειδὴ ἔκανα μιὰ ἀνοησία, ἔπρεπε νὰ τὴν διατιμπανίσω;

* * *

Ὁ λόγος γιὰ ἕνα ρομαντικὸ ποιητή:

— Ἐγὼ ὅταν τὸν διαβάζω, βυθίζομαι σὲ ὄνειρα.

— Κι' ἐγὼ σὲ ὕπνο!...

* * *

Σαπουνι (μαζὺ μὲ σχοινί).—Κατάλληλο γιὰ τοὺς ἐρωτευμένους.

Χείλη.—Τριαντάφυλλο ποὺ ἄλλοτε ἀναδίδει ἄρωμα καὶ ἄλλοτε ἀνοησίες.

Αὐτιά.—Πότε κρεμάστρες σκουλαρικιῶν καὶ πότε διάδρομος ἀπ' ὅπου περνοῦν ἡ συμβουλές, μπαίνοντας σὲ παράταξι ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ βγαίνοντας σὲ παράταξι ἀπὸ τὸ ἄλλο!...

ΑΡΑΒΙΚΑ ΓΝΩΜΙΚΑ

— Ὅποιος κοιμᾶται δὲν κάνει κακὸ σὲ κανένα.

— Ὁ Θεὸς δίνει τὰ καρύδια, ἀλλὰ δὲν τὰ σπάζει.

— Ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει τίποτε, δὲν χρωστάει τίποτε.

νὰ κάνῃ λίγο ἄνετη καὶ εὐχάριστη, τὴν ἄτακτη καὶ μπεμπικὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ παιδιοῦ. Τοῦ ἔκανε λοιπὸν κάθε τόσο κριφὰ διάφορα μικρὰ δῶρα. Μὰ ὁ παράξενος καὶ ὑπερήφανος γέρος, ποὺ δὲν δεχόταν δῶρα ἀπὸ κανένα, οὔτε καὶ ἀπ' ἐκείνους ποὺ περισσότερο ἀγαποῦσε, τῆς τὰ ἐπέστρεφε.

Στὶς 25 Φεβρουαρίου τοῦ 1547, ἡ ἀγαπημένη φίλη τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μάτια της. Ὁ δοξασμένος καλλιτέχνης ποὺ τὸν θαύμαζε ὁλόκληρη ἡ Ἰταλία, ὅταν πέθανε ἡ Βιττόρια, εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ποὺ δείχνουν πόσο ἰδανικὸς καὶ πόσο ψυχικὸς ἦταν ὁ μεγάλος τους ἔρωτας:

«Τίποτε δὲν μὲ θλίβει τόσο ὅσο τὸ νὰ σκέπτωμαι ὅτι εἶμαι εἶδα νεκρὴ καὶ ὅτι δὲν τῆς φίλησα παρὰ μόνον τὸ χέρι. Οὔτε τὸ μέτωπο, οὔτε τὸ πρόσωπο».

«*Ὁ θάνατος τῆς Βιττόριας* — λέγει ἕνας ἀπὸ τοὺς βιογράφους τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου — *τὸν ἔκανε γιὰ πολὺν καιρὸ ἐντελῶς ἠλίθιο. Θαρροῦσες πὼς εἶχε χάσει τὰ λογικά του*».

Καὶ ἀργότερα ὁ ἴδιος ὁ καλλιτέχνης, ἔλεγε θλιβερά, μιλῶντας γιὰ τὴν ἀξέχαστη φίλη του:

«*Ἤθελε σὲ μεγάλο βαθμὸ τὸ καλό μου, ὅπως κι' ἐγὼ τὸ δικό της καλό. Ὁ θάνατός της μὲ στέρησε ἀπὸ ἕνα μεγάλο φίλο!*»

Ἁπλᾶ καὶ βαθειὰ λόγια ποὺ δείχνουν πόσο μεγάλη ἦταν ἡ ἀγάπη ποὺ εἶχε ἑνώσει τὶς δυὸ αὐτὲς ἐκλεκτὲς ψυχές. Μὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου στὴ Βιττόρια τὴ δείχνει ἀκόμα περισσότερο τὸ παρακάτω σονέτο, ἕνα ἀπὸ τὰ τρυφερώτερά του, ποὺ τῶγραψε ὅταν πέθανε ἡ φίλη του καὶ στὸ ὁποῖο ὁ μεγάλος καλλιτέχνης χαρακτηρίζει τὸν ἔρωτα — ὅπως τὸ εἶχε κάνει καὶ ὁ Πετράρχης ἕνα αἰῶνα πρίν — δυνατώτερο καὶ ἀπ' τὸν θάνατο ἀκόμα:

«*Ὅταν ἐκείνη ποὺ μ' ἔκανε νὰ βγάλω τόσους στεναγμούς, ἔφυγε ἀπὸ τὸν κόσμο, χάθηκε ἀπὸ τὰ μάτια μου τὸ φῶς τοῦ ἥλιου. Μὰ ἂς μὴ καυχηθεῖ ὁ θάνατος γιὰ τὸ κατόρθωμά του αὐτό. Γιατὶ ὁ Ἔρωτας νίκησε καὶ τὴν ἀνάστησε, ἅγια, στὴ γῆ καὶ στοὺς οὐρανούς. Ὁ θάνατος, ἄδικος κι' ἐγκληματικός, πίστευε πὼς θάσβυνε τὸν ἀντίλαλο τῶν ἀρετῶν της καὶ πὼς θὰ θόλωνε τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς της. Μὰ τὰ ποιήματά της ἔκαναν τὸ ἀντίθετο. Τὴ φωτίζουν μὲ περισσότερη ζωή, ἀπὸ ὅση εἶχε ὅταν ζοῦσε. Καὶ πεθαίνοντας, τέλος, κατέκτησε τὸν οὐρανὸ καὶ τὸν ἔκαμε δικό της καὶ τὸν φώτισε μὲ τὸ ἀνέσπερο φῶς της*».

ΦΤΕΡΑ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

ΤΟΥ Κ. Ν. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

...Ψυχομαχάει ἡ χλωμὴ βασιλοπούλα μέσα στὰ κρυσταλλένια της παλάτια κι' ὁ ἥλιος πεθαίνει, κατακόκκινος, σὰν ματωμένη καρδιά, πίσω ἀπ' τὰ μενεξεδένια κύματα τῶν βουνῶν...

Τὰ πονεμένα της μάτια, διάπλατα καὶ θολὰ ἀπὸ τὴν ἀγωνία τοῦ πυρετοῦ, σέρνονται μὲ νοσταλγία πρὸς τὸ φῶς, κι' ἀπὸ τὰ τρεμουλιαστά της χεράκια χύνονται κρῖνα, κρῖνα λευκὰ σὰν ἀφρὸς καὶ σὰν ἀλάβαστρα! Τὰ μαλλάκια της εἶν' ἁπλωμένα ἀπάνω στὸ ἀραχνοῦφαντο προσκέφαλό της, σὰ μιὰ γαλήνια λίμνη ἀπὸ χρυσάφι καὶ τὸ νεκρικό της πρόσωπο πλέει, πλέει πνιγμένο μέσα στὴν ὁλόφωτη ἐκείνη θάλασσα...

Λευκὴ σὰν μάρμαρο, στὰ κρυσταλλένια της παλάτια, ψυχομαχάει ἡ χλωμὴ βασιλοπούλα κι' ὁ ἥλιος βουλιάζει, βουλιάζει μέσα στοὺς σιωπηλοὺς ἴσκιους τῶν βουνῶν ὁλοπόρφυρος, σὰν καρδιά, μικρὴ καρδιὰ σπαραγμένη!....

Ἕνα δάκρυ, βουβὸ κι' ἄφωνο σὰν ἀχτῖδα φεγγαριοῦ, σταλάζει ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα τῶν ματιῶν της καὶ τὰ χειλάκια της ἀνοίγουν σὰν ἑτοιμοθάνατα νυχτολούλουδα...

Καὶ τὸ δάκρυ πέφτει στὸ γυμνό της χέρι καὶ σβύνει, σὰν ἀχτίδα φεγγαριοῦ, ἀπάνω σ' ἕνα μάρμαρο τοῦ κοιμητηρίου. Εἶνε ὁλομόναχη στὰ κρυσταλλένια της παλάτια καὶ χαμογελάει στὸν ἥλιο ποὺ ἀργοπεθαίνει.

Κάπου μακρυά, ἕνα τριαντάφυλλο ξεψύχησε, γιατί, ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο, ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου ἔφερε μέσα ἕνα μῦρο ἀτόμαχρο καὶ ἀπαλό, σὰν ὑστερνὸ ἀναστέναγμα λουλουδιῶν, ποὺ ξεψύχησαν ἀπὸ μιὰ μεγάλη θλῖψι.

Μιὰ πεταλούδα λευκὴ ἐφάνηκε στὸ ἄνοιγμα, σὰν ξεφυλλισμένο λουλουδάκι λεμονιᾶς, ἡ πεθαμένη ψυχούλα τῶν ρόδων—ποιὸς ξέρει;

Τὰ χεράκια της ἤθελαν νὰ τὴν πιάσουν, νὰ τὴ χαιδέψουν γλυκά, τόσο γλυκὰ καὶ τόσο σιγαλά!...

* * *

Σωπᾶτε, σωπᾶτε, ὦ! σεῖς ἐρωτικὰ τριξίματα τῶν φύλλων καὶ τῶν νερῶν, γιατὶ ξεψυχάει ἡ πονεμένη βασιλοπούλα, μέσα σὲ κρῖνα, κρῖνα λευκὰ σὰν τὸν ἀφρὸ καὶ σὰν τ' ἀλάβαστρα!

Θυμᾶται, θυμᾶτσι κι' ὀνειρεύεται μιὰ γλυκυτάτη νύχτα, ποὺ παράδερνε σὲ μιὰ διψασμένη ἀγκαλιά, κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς ἀγριελιᾶς, μὲ τὰ μάτια διάπλατα καὶ θολὰ ἀπὸ τὸ παραλήρημα τῆς ἡδονῆς... Τὰ μαλλάκια της ἦσαν ξεχυμένα ἁπάνω της σὰν ἕνα ἀνεμοταραγμένο κῦμα ἀπὸ χρυσάφι καὶ τὸ λευκό της πρόσωπο κολυμποῦσε, κολυμποῦσε σβυσμένο μέσα στὴν ὁλόχρυση ἐκείνη τριχιμία τῶν ξανθῶν της πλοκάμων! Ἕνα κόκκινο, πυρωμένο στόμα, σὰν φλογισμένη πηγή, τῆς ἔκαιγε τὰ χείλη, τῆς ἄναβε τὰ μάγουλα κι' ἔπειτα ἀνέβαινε σιγὰ-σιγὰ καὶ σῆς σφαλοῦσε τὰ μάτια, μὲ ἅγια φιλιὰ μέθης καὶ τὰ βλέφαρά της, μὲ τὰ γελαστὰ ματόφυλλα, ἔσβυναν κάτω ἀπὸ τὸ στόμα ἐκεῖνο σὰν ἀχνός...

Ἕνα δάκρυ βουβὸ κι' ἄφωνο, σὰν ἄστρο γοργό, κατρακυλάει ἀπ' τὰ μεσάνυχτα τῶν ματιῶν της καὶ τὰ χειλάκια της χαμογελᾶνε σὰν ἑτοιμοθάνατα νυχτολούλουδα...

* * *

...Καὶ τινάζεται σὰν τρελλὴ ἀπὸ τὸ κρεββάτι κι' ἡ καρδιά της λούζεται μέσα σὲ σκοτεινοὺς λυγμούς, σὲ λυγμοὺς πικρούς! Τὰ ὀπάλινα χεράκια της ἁπλώνονται μὲ νοσταλγία πρὸς τὸ νυχτερινὸ σκοτάδι καὶ ἡ στερνὲς ἀχτῖδες τοῦ μελλοθάνατου ἥλιου τὰ στολίζουν μὲ τὴν ἁπαλὴ πορφύρα τους, σὰν φθινοπωρινὰ τριαντάφυλλα παγωμένα ἀπὸ τὴ λοχτάρα τοῦ χειμῶνα...

Μιὰ καμπάνα ἐρημοκκλησιοῦ ξυπνάει τὴν ἐναρμόνια σιγὴ τοῦ δειλινοῦ καὶ οἱ φθόγγοι της σταλάζουν στὴν ψυχὴ ἀργὰ-ἀργά, σὰν γλυκύτατες σταγόνες βαλσάμου, ποὺ ξεχείλισαν καὶ στάζοιν ἀπὸ τὴ μυρωμένη λήκυθο!

Τὰ ματάκια της θολώνουν καὶ ἴσκιοι φοβισμένοι γλυστροῦν καὶ χύνονται, ἀπὸ τὸ περιβόλι, μέσα στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο, γύρω ἀπ' τὰ ἐπιθανάτια, λευκὰ σάβανα τοῦ κρεββατιοῦ. Ἴσκιοι πένθιμοι καὶ πνιγηροί, πεύκων καὶ κυπαρισσιῶν...

Καὶ οἱ πικροὶ λυγμοί, οἱ λυγμοὶ οἱ σκοτεινοί, χαράζουν ματωμένες γραμμὲς ἀπάνω στὴν ψυχή της καὶ δὲν ξεσποῦν ἀπ' τὰ χειλάκια της, γιατ' εἶνε τόσο χλωμά, τόσο τρυφερά, τόσο μικρά, ποὺ δὲν χωροῦνε νὰ περάσουν...

* * *

...Ψυχομαχάει ἡ χλωμὴ βασιλοπούλα, μέσα στὰ κρυσταλλένια της παλάτια καὶ ὁ ἥλιος κατακόκκινος, σὰν ξεψυχισμένη καρδιά, βασιλεύει πίσω ἀπὸ τοὺς σκοτεινοὺς πέπλους τῶν βουνῶν...

Ἡ καρδούλα της δὲν χτυπάει πειά, γιατὶ ἡ χλωμὴ βασιλοπούλα ἀποκοιμήθηκε μὲ τὸ νανούρισμα τοῦ ἀσημένιου φεγγαριοῦ.

Μὴν τὴν ξυπνᾶτε, μὴν τὴν ξυπνᾶτε, ὁλόλευκα κρῖνα μὲ τοὺς λυγμούς σας, γιατὶ ἀποκοιμήθηκε καὶ βλέπει ὄνειρα, ὡραῖα ὄνειρα, λευκὰ ὄνειρα, σὰν τὸν ἀφρὸ καὶ σὰν τ' ἀλάβαστρα....

Ν. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ